



Enschedese greenkeeper vindt oorsprong en natuur belangrijk voor golfterreinen

De vijver: het water hieruit gebruikt Verveld voor de beregening.

Greenkeeper Henk Verveld, bekende en kleurrijke verschijning op de NGA-dagen, houdt van de natuur. Gekleed in plusfours en Engels tweed mét zijn onafscheidelijke pijp, sluit hij naadloos aan op de fraaie natuur van 'zijn' Prinses Wilhelmina Golfbaan. Een baan op steenworp afstand van het bewoonde Enschede.

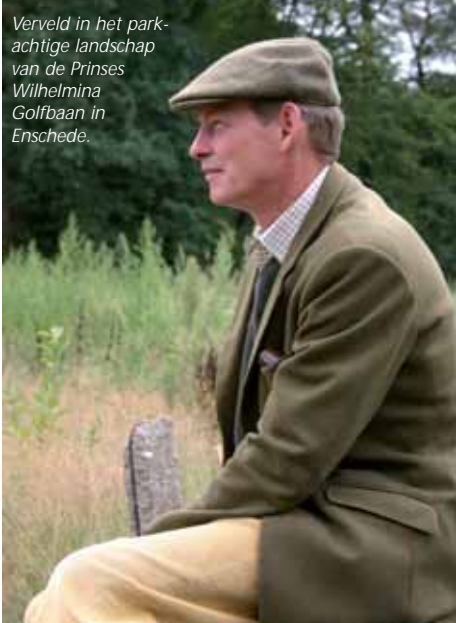
Auteur: Broer de Boer

De hittegolf is nog maar enkele dagen voorbij wanneer ik Henk Verveld bezoek. Aan alles valt te zien dat extreme warmte het golfterrein geen goed heeft gedaan. "Gras kan ook last hebben van stress" meldt Verveld. Knielend op één van de greens filosofeert hij: "Ga zelf maar eens een dag in de volle zon liggen bij een schrale oostenwind." Hij wijst op de schijnbaar dode plek op de green: de eerste grassprietjes komen alweer door: de natuur herstelt zich na 50 mm hemelwater.

Kort maaien

Het gras op de greens en de fore greens lijken langer dan op andere golfterreinen. "Klopt," zegt Verveld, "ik hanteer voor de greens een

maaihoogte van 6 mm. Hoe korter je maait, hoe gevoeliger het gras wordt voor schimmels. Elke keer als je het gras maait, verwondt je het. Vergelijk het met scheren. Als je je tweemaal daags scheert, krijg je een schralere huid dan wanneer je dat maar eenmaal daags doet. Overigens ontbreekt mij ook het budget voor extreem kort maaien bij Prinses Wilhelmina (PW). Ik heb echter minder zorgen over de gezondheid van mijn gras. Voor de fairway, de (semi)roughs en de fore greens hanteer ik de traditionele maaihoogtes. De rough laat ik tot de zaadvorming doorgroeien, daarna houd ik het op lengte."



Verveld in het parkachtige landschap van de Prinses Wilhelmina Golfbaan in Enschede.



Als dressing gebruikt greenkeeper Henk Verveld hetzelfde mengsel als de toplaag: 80 procent zand en 20 procent heidecompost.



Natuur

"Golf is eigenlijk een sport die in de duinen ontstaan is. Bunkers waren van origine schuilplekken voor schapen," doceert Verveld. "Je mag gerust stellen dat golfbanen nogal veranderd zijn. Maar, kijk hier bij PW eens om je heen. Het lijkt alsof deze parkbaan hier al honderd jaar ligt. Een oase van rust met konijnen en hazen en een plek

waar soms reeën lopen en spechten tegen bomen kloppen. Straks bij de 6e en 9e hole zul je het restant zien van het park met rododendrons dat ooit bij de villa van textielabrikant Van Heek hoorde. Natuurlijk heeft elke baan zijn charme, maar voor mij moet een golfbaan dichtbij de natuur staan. Soms zie je kunstmatig aangelegde banen met prachtig bloeiende rododendrons en azalea's. Dat spreekt mij minder aan. Terug naar de natuur dus. In de zestiger jaren hebben we in Nederland de beekjes rechtgetrokken om de waterafvoer te versnellen; tegenwoordig leggen we er weer kronkels in. Laat de natuur haar gang gaan, dat is beter."

Veranderingen

Kunstmatigheid kom je op PW niet tegen, maar is de twintig jaar oude golfbaan een monument? Verveld: "Tot voor kort hadden we de kleinste greens van heel Nederland. In de negentiger jaren hebben we de greens van holes 1, 2, 6 en 9 aangepakt. Deze oude greens, bestaande uit zwarte grond met alle problemen van dien, zijn vergroot. In het najaar van 2001 hebben we andere greens gerenoveerd. De fairway bleef wat ie was, maar er is een aantal bunkers bijgekomen. De door De Enk ontworpen en aangelegde 9 holes met een par van 56 is nu een uitdaging geworden om in par te spelen. Ook de organisatie veranderde. Prinses Wilhelmina was als countryclub georganiseerd, waarbij de mogelijkheid bestond om golf, hockey of cricket te spelen. Tegenwoordig heeft elke sport zijn eigen financiële verantwoordelijkheid. Wat bleef



is de gemoedelijkheid. Als je wat wilt drinken, haal je het zelf in de kantine en zet je een streepje op de kaart. Een barjuffrouw ontbreekt hier namelijk."

Storende leemlaag

Bij de greens van hole 6 en 9 waan je je inderdaad in een Engelse kasteeltuin. Verveld: "Twee jaar geleden kreeg een deel van de rododendrons hier een fusarium-infectie. We hebben de struiken afgezaagd, waarna ze van onderen weer zijn gaan uitlopen. Eerder werd



Extreme warmte en hitte zorgde op de fairway naar hole 2 voor een aantal plaatsen met verbrandings- en verdrogingsverschijnselen.



De natuur herstelt de verdroogde plekken; de eerste grassprietten komen volgens Verveld alweer door.

hier cultuurtechnisch de baan flink op de kop gezet. Onder dit deel van de baan loopt storende leemlaag. De zwarte grond van het terrein hier is door De Enk aan de kant gezet. Het leem eronder hebben ze gebruikt om nieuwe heuvellichamen te vormen. Vervolgens zijn de heuvels afgedekt met de zwarte grond en verschaald met zand uit de nieuw gegraven vijver. Het is een verbetering, maar ideaal is het nog niet. Bij een natte winter ben je met leem aan de beurt. Deze winter nog hebben we daarom een nieuw looppad achter de green van hole 8 gecreëerd. Daarvoor konden we de houtsnippers gebruiken die we in overvloed hadden vanwege de sneeuwschade in november 2005. Regelmatig snoeien van bomen en struiken op het terrein vind ik sowieso belangrijk. Voor gras is er wat dat betreft niets beroerder dan bomen. Wind moet er doorheen kunnen waaien, anders krijg je het Arena-effect.”

Grasonderhoud

Het water in de vijver wordt gebruikt voor beregening en staat volgens Verveld zo’n 70 centimeter lager dan normaal. De roodbruine kleur verraadt dat het water sterk ijzerhoudend is. Wat doet Verveld eigenlijk aan bemesting, verschraling en beluchting? Verveld: “De fairway krijgt weinig bemesting. Het gemaaid gras laat ik liggen. Om de greens in het voorjaar aan de gang te krijgen, krijgt het een mengmestgift

(Florianet Masters). Als ik de greens eenmaal goed aan het groeien heb, gebruik ik ammoniumsulfaat dat ik uiteraard goed moet inregelen. Ammoniumsulfaat heeft een werkingsduur van 4 weken. De dressing voer ik uit met zand/heidecompostmengsel in de verhouding 80/20. Het is hetzelfde materiaal als waaruit de toplaag bestaat en ik voorkom ermee de vorming van extra storende lagen. Van puur zand als dressing ben ik geen voorstander.

Deze werkzaamheden laat ik door De Enk doen. Met onze eigen Turfco neemt dit teveel tijd in beslag. Zo besteed ik ook het vertidrainen (5-6 maal per jaar) en de chemische onkruidbestrijding uit. Toch houd ik er niet van om te snel naar een bestrijdingsmiddel te grijpen. Op de green werk ik preventief met ijzersulfaat om schimmels te voorkomen. Ik zie het als greenkeeper bij Prinses Wilhelmina als een uitdaging om een goed golfwaardige baan te beheren met de beperkte middelen die hier zijn, waarbij ik oog houd voor de natuur.